DE BANNELINGEN

(2) (Vervolg)

Vervolgens door pijnwouden met hutten half in den grond uitgegraven en waar men in afdaalde langs trappen van dennenhout. Soms werd bij het voorbijgaan een klein venster geopend, waaruit een vrouw nieuwsgierig het hoofd stak; maar meestal zag hij geen ander leven dan mannen, die de sponsachtige uitwassen der beuken verzamelden om die door hun tabak te mengen of honden, die opstonden om hem te zien voorbijgaan.

Toen hij Beresof naderde, merkte hij op dat de bewoners op een spoedig invallen van den winter rekenden; want iedereen nam zijn toebereidselen voor de koude, die in aantocht was. Voor iedere deur stonden wagens met koren of groenten, bespannen met rendieren, die ongeduldig naar het oogenblik schenen uit te zien, waarop zij naar hun mosvelden zouden terugkeeren. De straten waren vol Russische boeren, die groote voorraden kool naar de stad brachten; Samojeden en Ostiaken beladen met rendiervleesch of visch tracht ten hun waar aan den man te brengen en kolonisten van de oevers van den Obi boden eieren van wilde eenden en gezouten zwanen te koop aan.

Na de halve stad te zijn doorgeloopen kwam Nicolas eindelijk aan de woning van Daniël Oldork.

Het was een stevig gebouwd houten huis. Daar naast stonden lagere gebouwen, badhuizen, voorraadschuren en daar achter een reeks planken hutten, die naar het hoofdgebouw toeliepen, zoodat een groote binnenplaats gevormd werd. Dat waren de hutten die de koopman gewoon was 's winters open te stellen voor arme gezinnen, die hem ter vergoeding van een onderdak en voedsel hun tijd en hun arbeid gaven.

Het huis van Daniël Oldork was evenals dat van alle rijke kooplieden in Siberië in verscheiden vertrekken verdeeld die alle hun afzonderlijke bestemming hadden. Eerst kwam Nicolas in de *kamer der gasten*, het vertrek gewijd aan de beelden der heiligen, omgeven door wijkaarsen en kunstbloemen. Hier werden de aanzienlijke vreemdelingen ontvangen. Vervolgens ging hij het vertrek voorbij, waar men de Europeesche wijnen bewaarde en andere kostbare eetwaren; eindelijk kwam hij, na over verschillende zalen gegaan te zijn, waar rendierhuiden en andere kostbare artikelen opgestapeld lagen, in het vertrek door Daniël bewoond.

Dit vertrek, ruim, maar opgevuld met allerlei voorwerpen, bood minder het voorkomen aan van een woonvertrek dan wel van een winkel van de meest verschillende curiositeiten. Men zag daar huiden van wilde dieren, bestemd voor den uitvoer naar Rusland, fijne kleedingstukken vervaardigd van de vezels van den brandnetel en kielen van vischvliezen. Vruchten uit Boelgarije lagen te midden van balen thee en tanden van den mammouth; tabak tusschen koperen theeketels, verroeste sabels en rozenkransen. Op een andere plaats lagen weer vrouwenkleeren, vaatwerk en keukengereedschap, alles in bonte wanorde dooreen.

Rozof ging regelrecht naar de tafel, waaraan hij Daniël Oldork zag zitten, die bezig was rekeningen te vereffenen met den ontvanger Kitzoff.

Deze hief het hoofd op en herkende den jongen man.

„Ei, daar is Nicolas, *de onbuigzame*," zei hij met zijn gewonen spotlach. „Kom je me soms je belasting betalen?"

„Gij hebt die reeds ontvangen," zei Rozof. — „En jij bent er de man niet naar om me tweemaal te betalen, is 't wel? ha! ha! ha! Komt ge dan Daniël iets te koop aanbieden?"

In plaats van te antwoorden, nam Rozof een doosje uit zijn gordel, opende dat en haalde er een bont uit.

„Sabelbont!" hernam Michel wiens loensche oogen fonkelden; „heb jij nog sabelbont, terwijl de meeste kolonisten niet in staat zijn geweest hun voorgeschreven deel voor de keizerin af te staan! Waarom heb je me dat niet gezegd, toen je de belasting kwam betalen? Ik zou het je afgekocht hebben."

„Ik verkoop niet aan hen, die mij betaling kunnen weigeren," hernam Nicolas.

„Hoe? wat bedoel je daarmee?" riep de ontvanger uit, die zich hield, of hij beleedigd was; „verklaar je nader, alsjeblieft!" „Indien gij het niet begrijpt, waarom maakt gij u dan boos?" hervatte de jonge man koeltjes.

De ontvanger scheen verlegen en maakte een gebaar van spijt, maar zich bedwingend, liet hij zijn gewonen schaterlach hooren.

„Komaan," ging hij voort, „Nicolas *de onbuigzame* zal altijd dezelfde blijven; maar, zooals het spreekwoord zegt, alleen een zot trekt zich de woorden van een zot aan; ha! ha! ha! Nu, Daniël, koop hem zijn sabelbont maar af.... Maar let er op, dat het verblijf in het kreupelhout zijn pels een geelachtige tint heeft gegeven en dat het dus maar de halve waarde heeft."

De koopman wilde het huidje nauwkeurig betrachten, toen bij de deur van het vertrek een geweldig leven zijn aandacht trok. Men hoorde den naam van den ontvanger noemen. Michel Kitzoff stond op en ging de manschappen, die hem blijkbaar zochten, tegemoet.

Het waren Kozakken van het garnizoen, die een kolonist meebrachten, dien men hun bevolen had te arresteeren. Deze liep tusschen zijn bewakers in, gevolgd door een hond, dien Nicolas met den eersten oogopslag als Tom herkende.

Op den uitroep van verwondering, dien de jonge man liet hooren, sloeg de schoonschrijver (want hij was het) de oogen op. — „Mijnheer Rozof!" — „Vader Godureau!"

Deze twee uitroepen werden bijna te gelijk gehoord. De jonge Rus ging met uitgestrekte armen op den leeraar af, terwijl deze volgens een Fransche gewoonte, die hij ondanks zijn langdurig verblijf in Rusland nog niet verloren had, de hand aan de kap van zijn mantel bracht en in de derde positie ging staan om te groeten. Rozof omarmde hem.

„Gij hier, vader Godureau!" riep hij uit. — „Ook ik had niet verwacht u hier te ontmoeten," zei de goede man verheugd, „ik ben echter niet vrijwillig gekomen, zooals gij ziet."

Hij wees met de oogen naar de Kozakken.

„Wat is er dan met u gebeurd, arme kameraad?" vroeg Nicolas met belangstelling; „zijt gij weer *het slachtoffer* van een vergissing?" — „Een vergissing!" herhaalde Michel Kitzoff; „wie spreekt hier van een vergissing? Die man is een rebel!"

„Ik?" zei Godureau, in wiens oogen groote verwondering te lezen was. — „Heb je niet verzuimd je belasting te betalen?"

„Dat is waar." — „En weet je niet, dat zij, die weigeren de twee sabeldieren voor Hare Majesteit de Keizerin te leveren als oproerlingen beschouwd worden?"

„Dat is niet mogelijk!" zei Godureau vastberaden.

„Wat! durf jij aan de wetten twijfelen?"

„Ik zeg, dat het niet mogelijk is," herhaalde de goede man op beslisten toon: „uw keizerin heeft een gezond verstand, niet waar?" — „Zou jij daar soms aan durven twijfelen, ellendeling!"

„Integendeel en juist daarom acht ik haar niet in staat van mij twee sabeldieren te eischen, van mij, een leeraar in het schoonschrijven. Ik ben geen jager, mijnheer, en op mijn leeftijd leert men geen vossen en eekhoorns meer vangen.... ik ben zes en vijftig jaar.... Daar uw keizerin volgens uw eigen bekentenis een gezond verstand heeft, behoort gij, die haar vertegenwoordiger zijt, het ook te hebben. Verlang van mij loopend schrift, staand schrift, hoofdletters, sierletters, kortom alles wat met schrijven in verband staat. Op dat gebied kan ik u alles leveren, maar wat die huiden van konijnen betreft, die gij sabeldieren belieft te noemen, even onredelijk zou het zijn een olifant van mij te verlangen."

De leeraar had dit soort van pleidooi met heldhaftige waardigheid uitgesproken en als een man, die er zeker van is, dat hij zijn tegenstanders onder het gewicht van hun eigen dwaasheid heeft verslagen. Michel Kitzoff scheen inderdaad te oordeelen, dat hij daarop niets antwoorden kon; want hij wendde zich tot de Kozakken en beval hun den ouden man naar de gevangenis te brengen. Deze stond te beven.

„Wat!" riep hij uit; „maar dat is geen antwoord, mijnheer; ik heb u toch duidelijk aangetoond, dat..."

„En ik verlang sabelhuiden van je," viel de ontvanger hem norsch in de rede, „er is geen keuze, het sabelbont of de gevangenis."

De grijsaard wilde nog protesteeren, maar Kitzoff gaf den soldaten een teeken en dezen wilden hem wegvoeren, toen Rozof tusschenbeide kwam.

„Neem het recht van de keizerin," zei hij, terwijl hij den ontvanger de doos aanbood, die zijn twee sabelpelzen bevatte, „en laat den grijsaard in vrijheid."

Kitzoff zag Nicolas met verbazing aan.

„Wat! gij betaalt voor hem?" riep hij uit. — „Hebt gij daartegen eenig bezwaar?" — Volstrekt niet, volstrekt niet," riep de ontvanger haastig, die, daar hij Godureau reeds op de lijst geplaatst had van hen, die niet in staat zijn de jaarlijksche bijdrage op te brengen, van die onverwachte betaling geheel alleen zou profiteeren.

De oude leeraar wilde zich eerst verzetten tegen de edelmoedigheid van zijn vroegeren metgezel, maar Rozof belette hem voort te gaan, door hem te zeggen, dat het hier een rekening gold, die later tusschen hen kon vereffend worden.

„Helaas!" zeide Godureau bewogen, „ik zal voor u geen beter schuldenaar zijn dan voor de keizerin. Sedert ik de streek bewoon, heb ik tevergeefs getracht er de gebruiken en de gewoonten van aan te nemen.... ik ben zes en vijftig jaar... al mijn pogingen hebben schipbreuk geleden. Mijn hut, slecht gebouwd, is reeds de eerste maanden onbewoonbaar geworden; het graan, dat ik gezaaid had, is mislukt, de rendieren, die men mij gegeven had, zijn door de wolven opgegeten. Ik heb toen mijn toevlucht willen nemen tot de jacht en de vischvangst; maar ik bespeurde de elanddieren nauwelijks op tien schreden afstand en de visch ontsnapte uit mijn net. Eindelijk, toen ik zag dat mijn onhandigheid en mijn gemis van ervaring mijn pogingen vruchteloos deden zijn, heb ik alles in den steek gelaten." — „En waarvan hebt ge dan geleefd?" vroeg Rozof. — „'s Zomers had ik de boschvruchten, de melk van twee rendieren, die ik nog over had en de eieren van de wilde eenden." — „Maar in den winter?"

„Ik zocht een *armenhut* op bij een der kooplieden van Beresof en zoo kwam ik ook vandaag, toen ik gearresteerd ben, er een zoeken"

Rozof keek den grijsaard medelijdend aan. Het gelaat van den goeden man had niet meer die opgeruimde tevreden uitdrukking van vroeger, die zelfs aan zijn leelijkheid iets aangenaams gaf, dat ze weldra deed vergeten. Nicolas was getroffen door die verandering.

„Arme vader Godureau," zei hij, terwijl hij vriendschappelijk zijn hand op den schouder van den grijsaard legde, „wat hebt ge een heel jaar moeten lijden!" — „'s Winters mijnheer, 's winters vooral," hernam de grijsaard min of meer bewogen. „Een leeraar in de edele schrijfkunst is niet gewoon genadebrood te eten en van aalmoezen te leven.... Men moet dus de gastvrijheid der kooplieden door een gestadigen arbeid beloonen en wanneer dat de arbeid is van een ouden man als ik, kan die niet veel beteekenen en dat voelt men wel. Indien ik alleen was geweest, zou ik alles nog met geduld verdragen hebben; ik zou zonder morren de vischrestjes en het bedorven rendiervleesch aangenomen hebben, maar Tom is in een beschaafd land groot geworden, mijnheer; hij kwijnde weg en als ik voor hem alleen christelijker

DE ROTSWONINGEN TE GEULEM.

Van een onzer abonné's, die tijdens zijn vacantie van „Mooi Nederland" geniet, ontvingen wij bovenstaande goed geslaagde opname van de bekende Rotswoningen te Geulem.